

Sammen for sundhed, robusthed og konkurrencekraft

Strategi for internationalt
samarbejde 2025–2028

INDENRIGS- OG
SUNDHEDSMINISTERIET

Henvendelse om publikationen
kan ske til:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf. 72 26 90 00

ISBN 978-87-7601-440-7 (digital version)
ISBN 978-87-7601-439-1 (trykt version)

Design BGRAPHIC
Fotos Colourbox, Johner, iStock,
Sundhedsstyrelsen, Venstre m.fl.
Tryk OnPrint

Publikationen kan hentes på
Indenrigs- og Sundhedsministeriets
hjemmeside: www.ism.dk

Indhold

Forord	4
Indledning	6
Indenrigs- og Sundhedsministeriets rolle i internationale fora	8
Indenrigs- og Sundhedsministeriets bilaterale myndighedssamarbejder	10
Mål	12
En verden i forandring	14
Fremtidens sundhedsvæsen	16
Sundhedssikkerhed for Danmark og verden	22
Sundhed og trivsel	28
Udmøntning og opfølgning	34
Initiativer	35

Forord

Det geopolitiske landskab er under hastig forandring. Sundhedspolitik er blevet sikkerhedspolitik. De store donorerers støtte til globale sundhedsinitiativer er faldende. Og life science-industriens konkurrenceevne er udfordret, hvilket også påvirker Danmarks og Europas modstandskraft.

Det kalder på en fokuseret sundhedsdiplomatisk indsats.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er en aktiv global spiller. Det er ikke blot nødvendigt for at håndtere globale sundhedsudfordringer, men også for at få adgang til den nyeste viden og de bedste løsninger til gavn for vores sundhedsvæsen og befolkningen i Danmark.

Gennem de internationale organisationer arbejder vi for at sikre de bedst mulige rammevilkår for det danske sundhedsvæsen og for vores life science-industri. Det gælder ikke mindst i EU, som spiller en stadigt større rolle for dansk sundhedspolitik.

Sundhed og life science er en dansk styrkeposition, og Danmark kan yde et væsentligt bidrag til at fremme sundhed på verdensplan. Det kan vi i kraft af stærke bilaterale partnerskaber, et aktivt multilateralt engagement og gennem vores forskning og industri, som bidrager til at udvikle fremtidens sundhedsløsninger.

Med denne strategi sætter vi en tydelig retning for vores internationale engagement og skaber rammerne for, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan være en aktiv og pålidelig partner i arbejdet med at fremme global sundhed. Sammen kan vi løfte sundheden og bidrage til en bedre fremtid – både for Danmark og verden.

God læselyst.

Sophie Løhde,
Indenrigs- og
sundhedsminister

Med denne strategi samler vi departementet og styrelserne om de vigtigste internationale mål og prioriteter for ministeriet og for Danmark.

Strategien forpligter os til at arbejde tættere sammen – både internt i ministeriets koncern og eksternt med andre ministerier, internationale organisationer, private aktører og civilsamfund. Kun gennem en koordineret indsats kan vi skabe den nødvendige gennemslagskraft og bidrage til løsninger, der gør en forskel globalt og nationalt.

Denne strategi sætter retningen for vores samlede internationale indsats. Den skaber klarhed over, hvor vi skal prioritere vores ressourcer, og hvordan vi bedst kan samarbejde for at fremme danske interesser og globale sundhedsmål. Jeg ser frem til, at vi i fællesskab omsætter strategien til konkret handling, der styrker både Danmark og den internationale sundhedsdagsorden.

Svend Særkjær
Departementschef

Indledning

I Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejder vi for at fremme sundheden og velfærden i Danmark. Vi arbejder for flere sunde leveår, og for at sikre et robust sundhedsvæsen i udvikling.

Med dette afsæt arbejder vi som samlet koncern for at adressere globale sundhedsudfordringer og fremme danske interesser gennem internationalt samarbejde. Det globale landskab er under stor forandring, og når verden ændrer sig, skal vores engagement følge med.

Derfor præsenterer Indenrigs- og Sundhedsministeriet en samlet strategi for internationalt sundhedssamarbejde.

Formål

Strategien fastlægger retning og mål for det samlede internationale engagement i koncernen. Formålet er at sætte en tydelig ramme om fælles strategiske mål. Strategien er således vores redskab til at prioritere, koordinere på tværs og skabe langsigtet værdi.

Vision

Strategiens vision er, at Danmark også i fremtiden skal være en globalt anerkendt sundhedsnation, der bidrager til at skabe bæredygtige sundhedsløsninger og håndtere globale udfordringer. Samtidig skal vi gøre vores indflydelse gældende for at sikre de bedst mulige rammer for danskernes sundhed, for sundhedsvæsenet og for den danske life science-industri.

Strategiens opbygning

Strategien dækker fire prioritetsområder, som fokuserer på specifikke udfordringer og muligheder, og omsætter strategiens strategiske mål til konkrete initiativer. I det første kapitel "Indenrigs- og Sundhedsministeriet i en verden under forandring" skitseres det, hvordan ministeriets internationale arbejde påvirkes af og bidrager til verden omkring os. Herefter følger kapitler om strategiens sundhedsfaglige prioritetsområder: "Sundhed for fremtiden", "Sundhedssikkerhed for Danmark og verden" og "Sundhed og trivsel". Sidste kapitel beskriver en fælles tilgang til at udmønte og følge op på strategien.

Prioritetsområder

- En verden i forandring
- Fremtidens sundhedsvæsen
- Sundhedssikkerhed for Danmark og verden
- Sundhed og trivsel

Indenrigs- og Sundhedsministeriets rolle i internationale fora

FN

FN's Generalforsamling vedtager beslutninger og drøfter sundhedspolitiske emner for at fremme global sundhed. Indenrigs- og Sundhedsministeriet bidrager til disse drøftelser og til Danmarks indsats for at realisere FN's Verdensmål i Danmark og globalt. Ministeriet bidrager løbende til dansk afrapportering og deltager i eksaminationer og landebesøg for at efterleve FN-konventionerne. Ministeriet bidrager ligeledes til arbejdet i FN's Menneskerettighedsråd og i FN's internationale atomenergiagentur (IAEA).

WHO

Verdenssundhedsorganisationen (WHO) er den ledende organisation for global sundhed. WHO fastsætter internationale sundhedsstandarder, udvikler evidensbaserede politikker, overvåger sygdomsudbrud og rådgiver medlemslandene i udviklingen af deres sundhedssystemer. WHO spiller samtidig en central rolle i det globale sundhedsberedskab og i håndteringen af internationale sundhedskriser.

Danmarks repræsentation i WHO varetages af Indenrigs- og Sundhedsministeriet i samarbejde med Udenrigsministeriet og relevante myndigheder. Samarbejdet foregår både globalt via WHO's hovedkontor i Genève og i WHO's europaregion, som har sit hovedkontor i København.

EU

EU's medlemslande bestemmer i vid udstrækning selv indretningen af deres sundhedssystemer. EU lovgiver dog på vigtige områder som sygesikring, adgang til behandling i andre EU-lande, digital deling af sundhedsdata, kliniske forsøg, lægemidler, medicinsk udstyr, grænseoverskridende sundhedstrusler, strålebeskyttelse samt tobak og e-cigaretter. EU spiller også en væsentlig rolle som aktør i WHO. Endvidere er EU en vigtig kilde til finansiering af sundhedsforskning og innovation.

Sundhedssamarbejdet er forankret i ministerrådet for beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse (EPSCO) samt i Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA), Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) og Den Europæiske Unions Narkotikaagentur (EUDA). Ministeriet samarbejder også med Kommissionens generaldirektorater for hhv. sundhed (DG Sante) og kriseberedskab (DG HERA).

Europarådet

Europarådet fremmer menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet. På sundhedsområdet arbejder rådet for sundhed som en grundlæggende menneskeret og sikrer, at medlemslandene overholder konventionsbestemte rettigheder i og uden for sundhedsvæsenet. Indenrigs- og Sundhedsministeriet deltager i en række styrings- og ekspertkomiteer samt i eksaminationer og drøftelser om Danmarks overholdelse af Europarådets konventioner.

Nordisk Ministerråd

Det nordiske sundhedssamarbejde foregår i regi af Nordisk Ministerråd for Social- og Sundhedspolitik. Den nordiske Vision 2030 sigter mod at gøre Norden til verdens mest bæredygtige, konkurrencedygtige og socialt retfærdige region. Samarbejdet fokuserer på sundhedsfremme og forebyggelse, velfærds- og sundhedsberedthed samt sundhedsberedskab og forsyningssikkerhed. Indenrigs- og Sundhedsministeriet deltager i ministerrådets arbejde og indgår desuden i faglige udvalg og netværk for at udveksle erfaringer og styrke samarbejdet mellem sundhedsmyndighederne i Norden.

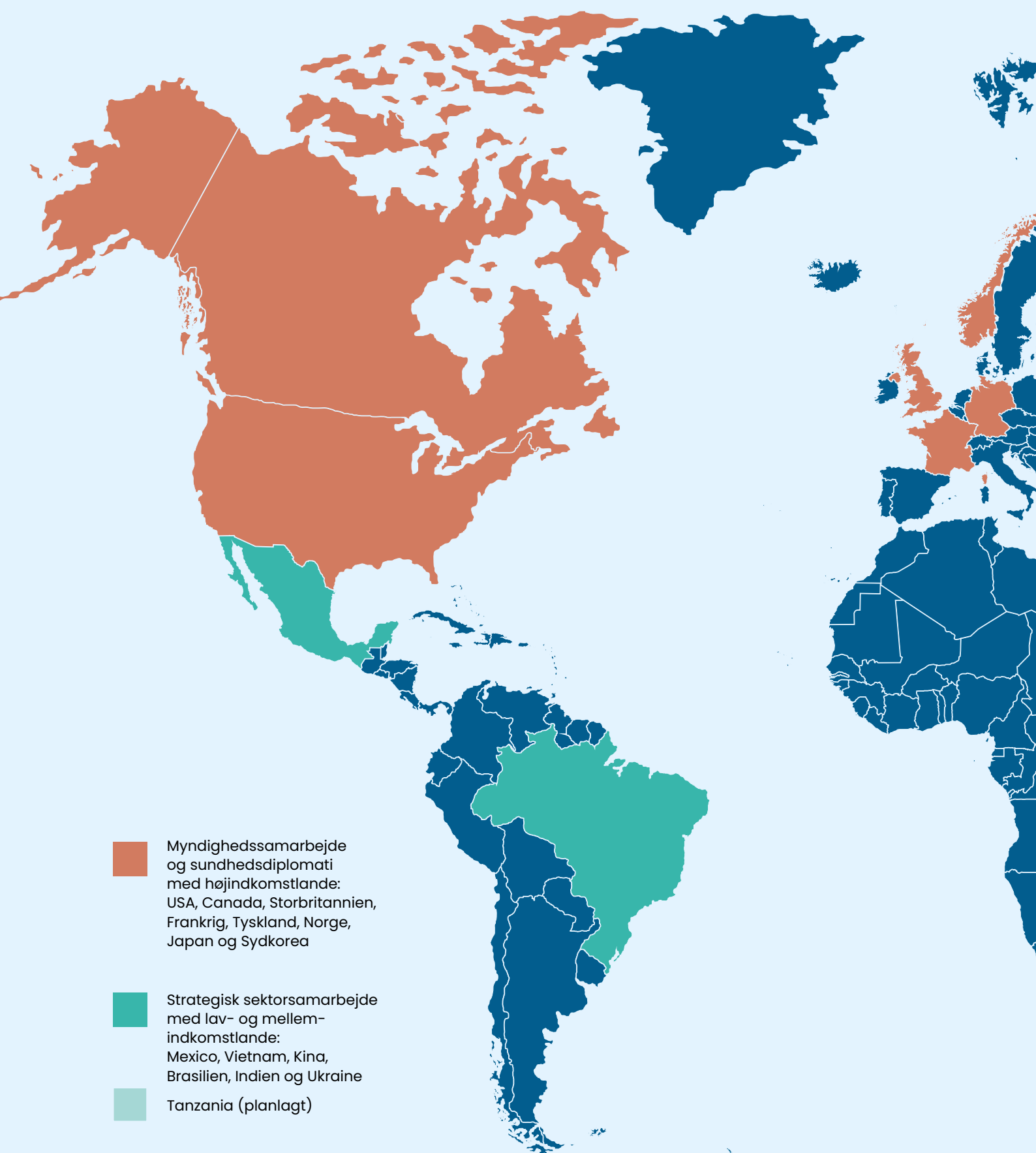
OECD

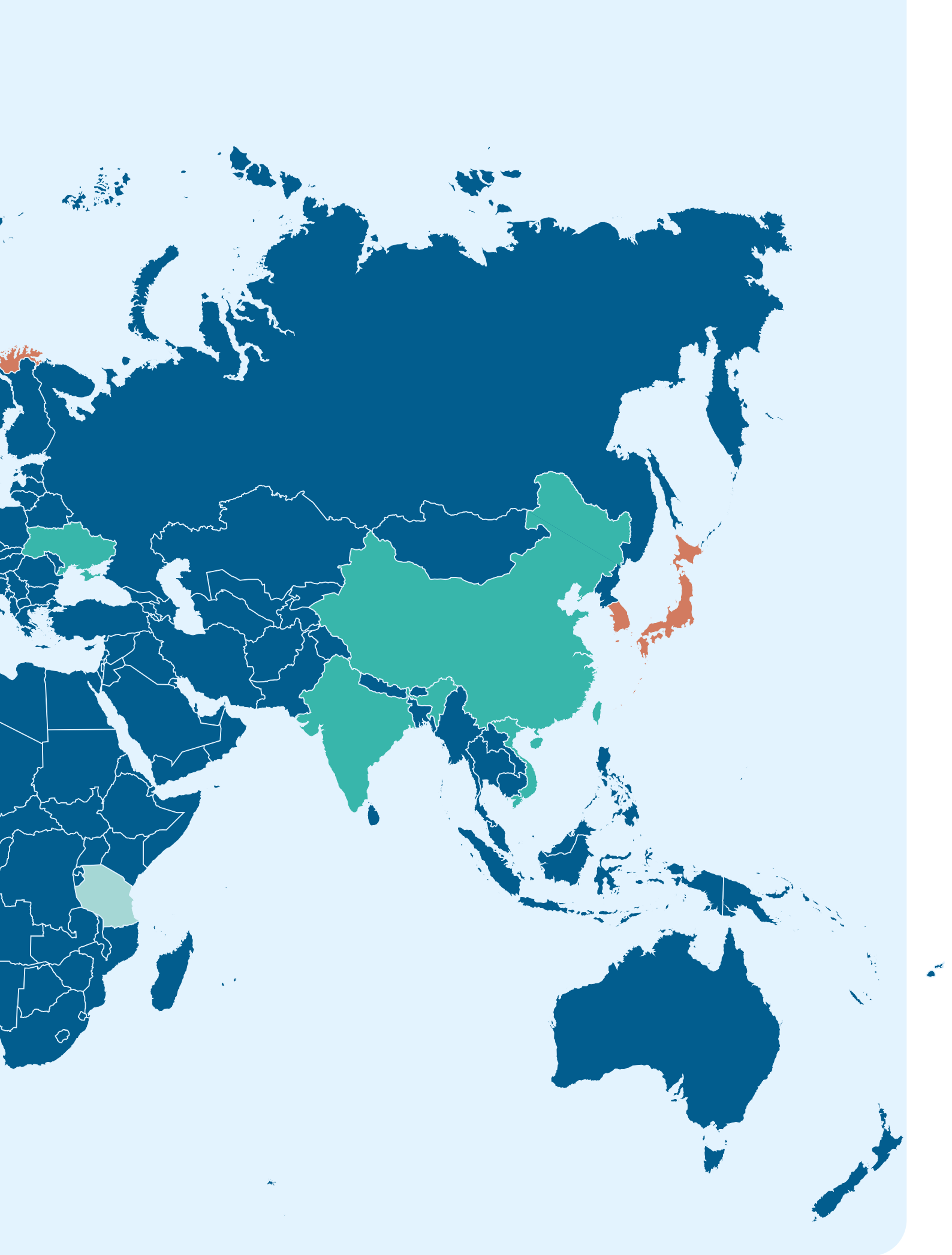
OECD arbejder bl.a. med at understøtte medlemslandenes indsats for at udvikle robuste, effektive og patientcentrerede sundhedssystemer. Det sker gennem analyser af resultater og ressourceanvendelse samt ved at understøtte evidensbaserede politikker. Indenrigs- og Sundhedsministeriet bidrager med sundhedsdata, repræsenterer Danmark i OECD's Sundhedskomiteé og samarbejder med strålebeskyttelsesmyndighederne i OECD's medlemslande inden for rammerne af OECD's Atomenergi-agentur (NEA).

NATO

Sundhed er ligeledes et tema i NATO-samarbejdet. Her er der bl.a. fokus på at udvikle det civil-militære samarbejde på tværs af landegrænser med mulighed for skalering i krisesituationer. Samarbejdet på sundhedsområdet varetages af Sundhedsstyrelsen og Forsvaret.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets bilaterale myndighedssamarbejder

Mål

Vi vil realisere vores vision gennem seks strategiske mål.

En verden i forandring

MÅL 1.
At afspejle en verden i forandring

Fremtidens sundhedsvæsen

MÅL 2.
At udvikle det danske sundhedsvæsen

MÅL 3.
At styrke Danmarks position som en førende sundheds- og life science-nation

Sundhedssikkerhed for Danmark og verden

MÅL 4.
At styrke sundhedssikkerheden i Danmark og globalt

Sundhed og trivsel

MÅL 5.
At fremme sundhed og nedbringe ulighed i sundhed

MÅL 6.
At understøtte demokrati og menneskerettigheder på sundhedsområdet

En verden i forandring

MÅL 1.

At afspejle en verden i forandring

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil tilpasse sit internationale engagement ud fra Danmarks strategiske interesser og bidrage til realiseringen af regeringens sundheds-, udenrigs-, udviklings- og sikkerhedspolitiske mål ud fra en whole-of-government tilgang.

Det globale landskab er under hastig forandring. Der er stigende global konkurrence og geopolitiske forskydninger, bl.a. som følge af Kina og Indiens voksende tyngde på den globale scene og USA's ændrede tilgang. Ruslands ulovlige invasion af Ukraine har understreget vigtigheden af europæisk sammenhold og handlekraft. Samtidig vokser den afrikanske regions betydning for Danmark og Europa. I 2050 vil det afrikanske kontinent huse hver fjerde person i verden og blive verdens største frihandelsblok.

Sundhedspolitik, sikkerhedspolitik og handelspolitik er tæt forbundne. Det er derfor vigtigt, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets internationale engagement tilpasses en ny geopolitisk virkelighed og bidrager til at styrke Danmark og Europas strategiske indflydelse.

I en usikker verden vokser betydningen af stærke alliancer. Fagligt samarbejde og tætte diplomatiske relationer er centrale greb i Danmarks internationale værktøjskasse og en grundpille i Indenrigs- og Sundhedsministeriets internationale engagement.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har allerede partnerskaber med en række toneangivende lande i Nord- og Sydamerika, Europa og Asien. Vi skal værne om disse relationer, som kan åbne døre i en tid, hvor nogle lande bevæger sig væk fra fællesskaber. Men vi skal også tænke nyt og tilpasse vores engagement til en forandret virkelighed.

Derfor etablerer Indenrigs- og Sundhedsministeriet over de kommende år nye bilaterale samarbejder samtidig med, at vi styrker vores engagement i EU og Norden. Vi vil derved bidrage til et stærkt Europa og et stærkt dansk engagement i Ukraine og Afrika. Sideløbende justeres eller udfases modne samarbejder gradvist med fokus på at fastholde resultaterne af et årtis samarbejde.

Nye partnerlande

Ukraines fremtid har stor betydning for Danmark og for Europa. Danmark er en af de største bidragsydere til Ukraine, hvor Ruslands krig har massive konsekvenser for landets befolkning.

På sundhedsområdet er der fortsat behov for støtte på både kort og lang sigt, og særligt et massivt behov for at styrke det ukrainske sundhedsvæsen. Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil støtte Ukraine gennem et længerevarende myndighedssamarbejde, som skal opbygge kapacitet og understøtte landets vej mod EU-medlemskab. Samtidig skal EU-indsatsen i Ukraine fastholdes og styrkes, herunder ved at Danmark bidrager til en koordineret europæisk indsats i landet.

Regeringens strategi om et styrket dansk engagement med de afrikanske lande fra 2024 tegner en ny retning og en ny tilgang til Afrika¹. Bl.a. vil Danmark i stigende grad etablere myndighedssamarbejde i afrikanske lande og derved opbygge ligeværdige partnerskaber inden for områder, hvor Danmark har en anerkendt styrkeposition.

Danmark har i årtier bidraget til at fremme sundheden i Afrika gennem forskellige bilaterale og multilaterale programmer og indsatser. Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil bygge videre på dette grundlag og bidrage til et stærkt og ligeværdigt samarbejde med afrikanske lande. Samarbejdet skal styrke Danmarks position som en pålidelig og innovativ partner, ligesom det vil åbne døre for diplomatiske og økonomiske muligheder. Også her er det en prioritet at bidrage til en fælles dansk og europæisk indsats, for at Europa bliver den foretrukne partner for Afrika.

1. <https://um.dk/udenrigspolitik/aktuelle-temaer/afrikas-aarhundrede>

Styrket europæisk og multilateralt samarbejde

Europa befinder sig i en politisk brydningstid, hvor EU er udfordret på flere fronter. Forsvar, sikkerhed og konkurrenceevne står nu øverst på den europæiske dagsorden. Udviklingen påvirker også europæisk sundhedspolitik, hvor regulering af lægemidler og medicinsk udstyr indgår i konkurrenceevne- og sikkerhedsdagsordenen og får stigende opmærksomhed i EU.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bidrager aktivt og strategisk ved at engagere sig i EU's sundhedsinitiativer og politikudvikling. Med det danske EU-formandskab i andet halvår af 2025 får Indenrigs- og Sundhedsministeriet ansvar for at lede sundhedspolitiske forhandlinger og initiativer, der skal styrke sundheden på tværs af medlemslandene. Efter formandskabet skal vi bygge videre på de resultater og relationer, der er skabt, så vi fastholder engagementet og fortsat kan præge den europæiske sundhedsdagsorden.

Samtidig vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet engagere sig i at styrke det nordiske og det nordisk-baltiske samarbejde. Der er et stort potentiale for, at Norden og Baltikum kan samarbejde om at styrke regionens samlede robusthed, innovation og bæredygtighed, herunder ved at bygge på fælles interesser i forhold til EU og WHO. Sverige og Finland er trådt ind i NATO, hvilket rummer nye muligheder for at styrke samarbejdet med Danmarks nærmeste og lige-sindede naboer på centrale områder som f.eks.

sundhedsberedskab og forsyningssikkerhed i lyset af den geopolitiske udvikling.

I Nordisk Ministerråd sætter Indenrigs- og Sundhedsministeriet fokus på bl.a. lægemiddelforsyning og antibiotikaresistens. Forebyggelse er ligeledes en vigtig dagsorden i Norden, hvor vi fra dansk side er særligt optagede af børn og unges fysiske og mentale sundhed. Danmarks formandskab for ministerrådet i 2026 giver mulighed for at præge dagsordenen og give det nordiske samarbejde et fornyet fokus i de kommende år.

Når den geopolitiske orden er under pres og det multilaterale samarbejde udfordres, vokser behovet for et aktivt dansk engagement. Med en amerikansk udmeldelse af WHO er der behov for at tilpasse organisationen, sikre stabil finansiering og samtidig opretholde kernefunktioner. Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil også fremover støtte op om det globale sundhedssamarbejde i WHO, arbejde for at styrke Danmarks indflydelse på WHO's politikker og positionere Danmark som en aktiv spiller. Det vil bl.a. ske gennem engagement i centrale dagsordner som sundhedssikkerhed, universel sundhedsdækning og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.

Endelig vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejde strategisk med at omsætte stærke bilaterale partnerskaber med toneangivende lande til styrket indflydelse i multilaterale fora. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal på den måde bidrage til, at Danmark får en stærkere stemme i EU og globalt og dermed opnår bedre mulighed for at skabe ambitiøse resultater i forhold til globale sundhedsudfordringer.

Initiativer

Nye strategiske sektorsamarbejder med Ukraine og afrikanske lande

Vi støtter Ukraine gennem et myndighedssamarbejde (SSC) om psykiatri, lægemiddelregulering og bekæmpelse af antimikrobiel resistens (AMR). Vi vil endvidere etablere partnerskaber i Afrika, hvor Tanzania forventes at være første samarbejdsland.

Stærkt dansk engagement i EU's lovgivning og indsatser på sundhedsområdet

Vi deltager aktivt i EU-samarbejdet for at sikre danske interesser inden for sundhed. Fokus er på data og digitalisering, forsyningssikkerhed, life science, regulering af medicinsk udstyr og lægemidler samt alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler. Målet er at beskytte patientinteresser, fremme innovation og styrke beredskab og håndtering af grænseoverskridende sundhedstrusler.

Styrke sammenhængen mellem bilaterale og multilaterale indsatser

Vi intensiverer brugen af bilaterale samarbejder med toneangivende lande til at fremme danske sundhedspolitiske prioriteter i EU og WHO. F.eks. skal målrettet samarbejde med Frankrig og Tyskland bidrage til at sikre fælles interesser, når nye rammevilkår besluttet på EU-niveau.

Fremtidens sundhedsvæsen

MÅL 2.

At udvikle det danske sundhedsvæsen

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil arbejde for gode rammevilkår for den fortsatte udvikling af sundhedsvæsenet og hjemtage viden for at sikre, at danske løsninger bygger på den nyeste viden og relevante internationale erfaringer, som kan komme de danske borgere til gode.

MÅL 3.

At styrke Danmarks position som en førende sundheds- og life science-nation

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil bidrage til at øge den internationale interesse for danske sundhedsløsninger, forsknings- og innovationsmiljøer i verdensklasse og unikke sundhedsdata med henblik på at fremme dansk eksport og udenlandske investeringer i Danmark.

En af Indenrigs- og Sundhedsministeriets vigtigste opgaver i de kommende år er at fremtidssikre det danske sundhedsvæsen. En aldrende befolkning, færre hænder og øgede forventninger til vores fælles sundhedsvæsen kræver målrettede indsatser. Udviklingen rummer samtidig store potentialer for forskning, innovation og vækst, som kan komme sundhedsvæsenet til gavn.

Danmark er internationalt anerkendt for at have et robust sundhedsvæsen med styrkepositioner inden for det primære sundhedsvæsen, digitalisering og sundhedsdata, innovative lægemidler og medicinsk udstyr samt løsninger relateret til organisering og struktur. Det skaber stor international efterspørgsel efter samarbejde og en mulighed for at etablere partnerskaber, der gavner både danske patienter og virksomheder.

Vi har en strategisk interesse i at styrke rammevilkårene for sundhedssektoren og bidrage til Europas internationale konkurrenceevne. Den øgede internationale konkurrence fra lande som Kina og USA understreger behovet for fælles rammer, der fremmer forskning og innovation. Det er afgørende, at Danmark tager aktivt del i EU-arbejdet for at sikre konkurrencedygtige vilkår, der understøtter innovation og vækst. Indenrigs- og Sundhedsministeriet spiller en central rolle i at navigere i dette komplekse landskab og bidrage til, at Danmark fortsat er i front inden for sundhed og life science.

Bedre løsninger på fælles udfordringer

Der er et særligt potentiale i at udveksle erfaringer og indgå samarbejde med ligesindede lande, hvor udfordringer og vilkår ligner de danske. Det gælder f.eks. i forhold til at opruste og omstille sundhedsvæsenets opgaver til det nære sundhedsvæsen.

Digitalisering og effektiv anvendelse af sundhedsdata er centrale elementer i fremtidens sundhedsvæsen. Danmark har et solidt fundament med omfattende sundhedsdata, som er unikke på verdensplan målt på kvalitet, omfang og historik. Samtidig er vi globale frontløbere i forhold til at udvikle og anvende digitale løsninger i samarbejde med patienter og pårørende, der øger behandlingskvalitet, patientsikkerhed og tilgængelighed. I den fortsatte udvikling af sundhedsvæsenet opsøger Indenrigs- og Sundhedsministeriet international knowhow for at fremme yderligere digitalisering, innovation og anvendelse af AI.

Adgang til innovativ medicin og medicinsk udstyr er ligeledes afgørende for at kunne tilbyde den bedst mulige behandling. Udviklingen går stærkt. Nye behandlingsmetoder, hvor medicinske behandlinger kombineres med softwarekomponenter og kunstig intelligens, bliver stadigt mere udbredte. For at sikre effektiv og sikker implementering af disse teknologier samarbejder vi med de dygtigste lægemiddelfmyndigheder i verden for at sikre, at vi har den nødvendige ekspertise i Danmark. Det vil muliggøre hurtig og sikker godkendelse af nye behandlingsmetoder, samtidig med at der skabes optimale rammevilkår for Danmarks lægemiddel- og medicoindustri.

Myndighedssamarbejde baner vejen for eksport

Danske life science-virksomheders succes er afhængig af adgang til globale eksportmarkeder. Med Strategi for Life Science² har Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Udenrigsministeriet etableret et succesfuldt værktøj til at indhente international viden til fordel for patienter i Danmark samtidig med, at vi promoverer vores styrkepositioner og øger interessen for danske løsninger.

Vi samarbejder med sundhedsmyndigheder i USA, Canada, Frankrig, Tyskland, Storbritannien, Norge, Sydkorea og Japan inden for strategisk udvalgte områder, hvor de danske og udenlandske myndigheder kan drage nytte af hinandens erfaringer.

Myndighedssamarbejdet understøttes af udsendte sundhedsdiplomater på danske ambassader i en

samlet indsats for at skabe opmærksomhed om danske offentlige og kommercielle sundhedsløsninger. Myndighedssamarbejdet åbner døre, skaber netværk og viden om det lokale marked til gavn for danske life science-virksomheder.

I et tæt samarbejde med Udenrigsministeriet, danske ambassader og Healthcare Denmark bidrager myndighedssamarbejdet til eksportfremmeindsatsen ved at promovere danske sundhedsløsninger. Det sker gennem samarbejde om studiebesøg i Danmark, eksportfremmestød, markedsføringsmateriale og internationale konferencer og messer.

Indsatsen har bl.a. fokus på at demonstrere værdien af offentligt-privat samarbejde, som er en grundpille i det danske sundhedsvæsen. Her er sundhedsvæsenet et udstillingsvindue for nye innovative løsninger, som ofte udvikles i samarbejde med industrien.

CASE

Internationalt myndighedssamarbejde og sundhedsdiplomati til fordel for dansk life science

Gennem "Strategi for Life Science frem mod 2030" arbejder Indenrigs- og Sundhedsministeriet strategisk for at bidrage til at løse globale sundhedsudfordringer og understøtte eksport af danske sundhedsløsninger. Indsatsen udmøntes i tæt samarbejde med Udenrigsministeriet og de danske ambassader. Samarbejdet i de enkelte lande fokuserer på to eller tre områder inden for følgende temaer:

1. **Regulering af lægemidler og medicinsk udstyr**
2. **Sundhedsinnovation og data**
3. **Fremtidens sundhedsvæsen**
4. **Bæredygtighed og nye sundhedstrusler**
5. **Forebyggelse og behandling af ikke-smitsomme sygdomme.**

Myndighedssamarbejdet og sundhedsdiplomatiet skal skabe langsigtede forbedringer i form af styrkede rammevilkår for dansk life science, hjemtag af viden og stærke, varige alliancer.

2. Regeringen præsenterede i november 2024 Strategi for life science frem mod 2030. Strategien er udarbejdet i samarbejde mellem Erhvervsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet

CASE

Samarbejde om digital sundhed understøtter Tysklands digitale ambitioner og dansk eksport

Som en del af Strategi for Life Science frem mod 2030 deler Sundhedsdatastyrelsen sin ekspertise i sundhedsdigitalisering med tyske myndigheder. Tyskland ønsker at styrke digitaliseringen i sundhedsvæsenet og bruger nu European Health Data Space (EHDS) som løftestang til at intensivere indsatsen. Myndighedssamarbejdet bidrager med erfaringer om strategiudvikling, datahåndtering og digitalisering, hvor danske løsninger inden for elektroniske patientjournaler og telemedicin har inspireret tyske initiativer.

Tyskland er et af Europas største markeder for medicinsk udstyr og sundhedsteknologi. Den øgede digitalisering i Tyskland åbner nye eksportmuligheder for danske virksomheder. Samarbejdet med de tyske myndigheder skaber interesse for danske løsninger og teknologier.

Afsættet i danske prioriteter og kompetencer er afgørende for at skabe tillidsfuldt samarbejde med vores partnermyndigheder. Samtidig skal samarbejdet centreres om områder, der har strategisk betydning for den danske life science-industris eksportindsats i de enkelte lande.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil derfor styrke dialogen med industrien og samarbejdet med Healthcare Denmark om at markedsføre danske løsninger, så vi sikrer en koordineret strategisk indsats til gavn for dansk life science og for danske patienter.

Initiativer

Styrket dialog gennem Partnerskabsforum for International Sundhed og Life Science

Vi styrker dialogen med relevante aktører i Danmark via Partnerskabsforum for International Sundhed og Life Science. I samarbejde med Udenrigsministeriet samler vi myndigheder og erhvervslivet for at koordinere og udveksle viden om offentlige og private aktiviteter i vores partnerlande.

Strategisk markedsføring af danske løsninger i samarbejde med Healthcare Denmark

Vi samarbejder med Healthcare Denmark om at styrke Danmarks position som globalt foregangsland og fremme eksport af danske sundhedsløsninger. Gennem delegationsbesøg, konferencer og workshops præsenteres danske løsninger for udenlandske beslutningstagere og virksomheder.

Gode europæiske rammevilkår til gavn for danske patienter og life science udvikling

For at give danske patienter adgang til den bedste behandling og sikre et robust sundhedsvæsen er det afgørende, at vi varetager danske interesser i de internationale beslutningsfora, hvor de regulatoriske rammer fastlægges. EU spiller en central rolle i at forme rammerne for sundhed og life science i Danmark.

EU-lovgivningen om lægemidler og medicinsk udstyr er afgørende for patienters adgang til behandling, for forsyningen af medicin og medicinsk udstyr og for life science-industriens muligheder for at udvikle, producere og markedsføre deres produkter i Europa. Life science-industrien er en innovativ drivkraft, der skal sikre velstand, velfærd og udviklingen af fremtidens teknologier i EU. Adgang til behandling og gode rammevilkår er således tæt forbundne i en geopolitisk kontekst, hvor EU's konkurrenceevne og strategiske autonomi skal styrkes.

Derfor vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejde for, at europæisk sundhedspolitik også bidrager til at skabe gode vilkår for europæiske life science-virksomheder. Bl.a. skal vi sikre, at det forbliver attraktivt at gennemføre kliniske forsøg og afprøvninger i Danmark og EU, så danske og europæiske patienter får tidlig adgang til innovativ behandling og så vi kan tiltrække investeringer.

Digitalisering er en central drivkraft i udviklingen af fremtidens sundhedsvæsen. Etableringen af European Health Data Space (EHDS) baner vejen for mere sammenhængende behandling på tværs af grænser i EU. Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejder for at udvikle løsninger, der forbedrer patientbehandlingen og samtidig understøtter forskning og innovation gennem bedre anvendelse og deling af sundhedsdata i tråd med målsætningen om at skabe mere integrerede og datadrevne sundhedssystemer i Europa.

Ved at bidrage med danske erfaringer kan vi medvirke til at sikre en god implementering af EHDS-forordningen og fastholde Danmarks styrkeposition. Det er en forudsætning for udnyttelse af potentialet, at data deles inden for sikre rammer, der tager højde for regler om databeskyttelse, som fremover i højere grad fastsættes af EU. Indenrigs- og Sundhedsministeriet deltager endvidere i bredere internationalt og europæisk samarbejde for at styrke cyber- og informationssikkerheden globalt og i Danmark.

Kunstig intelligens spiller en stadig større rolle i sundhedssektoren. På europæisk plan er der sat en retning for arbejdet igennem forordningen om kunstig intelligens fra 2024 (Artificial Intelligence Act). AI kræver store mængder træningsdata og med sundhedsdata af højeste kvalitet har Danmark mulighed for at spille en afgørende rolle i udviklingen af sundheds-AI i Europa. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den forbindelse være med til at sikre, at nye regler balancerer innovation, patientsikkerhed og dataetik, og spiller sammen med reguleringen af medicinsk udstyr.

CASE

Danmark sikrer gode vilkår for kliniske forsøg og afprøvninger i hele Europa

I 2021 udgav Indenrigs- og Sundhedsministeriet verdens første vejledning om decentrale kliniske forsøg (DCT). Det gør det markant lettere for virksomheder at gennemføre DCT'er i Danmark. DCT reducerer behovet for fysiske besøg på forsøgsklinikken, hvilket øger rekruttering og diversiteten blandt forsøgspersoner. Med afsæt i den danske vejledning har Danmark ledet udarbejdelsen af en tilsvarende vejledning på EU-niveau, som udkom i 2022.

CASE

Digitalt samarbejde styrker danskernes adgang til sundhedsydelser i EU

Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Sundhedsdatastyrelsen deltager i europæisk samarbejde for at fremme danskernes adgang til sundhedsydelser i EU. Gennem ePPS (e-prescription og Patient Summary) og TEHDAS2 (Towards a European Health Data Space) bidrager vi til at styrke patientsikkerheden og sikre sammenhængende behandling på tværs af landegrænser. Samarbejdet med bl.a. Finland og Estland har sat Danmark i stand til at accelerere deling af sundhedsoplysninger over landegrænser i Europa.

Initiativer

Danmark skal sætte retningen for europæisk regulering af lægemidler og medicinsk udstyr

Vi arbejder for at sætte et dansk fingeraftryk på europæisk regulering af lægemidler og medicinsk udstyr. Det sker både gennem en politisk indsats og ved at positionere danske eksperter i EU-Kommissionens generaldirektorat for sundhed og fødevarer sikkerhed og i EU-systemets faglige arbejdsgrupper, komiteer og forhandlinger.

Måltrettet indsats for danske interesser i sundhedsdata, AI og digitalisering

Vi arbejder gennem EU-arbejdsgrupper og forhandlinger for en implementering af EHDS og AI Act, der både beskytter borgernes rettigheder og fremmer innovation. Fokus er på sikker deling af sundhedsdata, bedre adgang til data for forskning og virksomheder samt udvikling af harmoniserede standarder for AI, der balancerer patientsikkerhed, etisk AI-anvendelse og innovation.

Danske erfaringer skal bidrage til Europas kommende life science-strategi

Vi arbejder for en patientorienteret EU life science-strategi, hvor industrien tilskyndes til at udvikle innovative løsninger på sundhedsudfordringer, som vi kollektivt står overfor: kroniske sygdomme og ulig adgang til sundhedsydelser. Vi deler erfaringer fra Danmarks nationale life science-strategi og fremhæver særligt behovet for bedre rammer for kliniske forsøg og afprøvninger på tværs af EU-lande.

Styrket grøn omstilling af sundhedsvæsenet

Vi bakker op om regionernes arbejde med at reducere sundhedsvæsenets klimaaftryk og samarbejder med dem om at videndele og bidrage til den grønne dagsorden i internationale sammenhænge. Herudover arbejder vi også gennem en europæisk task force og et bilateralt samarbejde med Sverige på at styrke den grønne omstilling. Vi arbejder for at sikre, at de nye regulatoriske krav, der møder life science-sektoren, er harmoniseret og kan spille sammen med et fokus på attraktive markedsvilkår og innovation.

Sundhedssikkerhed for Danmark og verden

MÅL 4.

At styrke sundhedssikkerheden i Danmark og globalt

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil bidrage aktivt til et styrket globalt sundhedsberedskab for at forebygge og håndtere globale sundhedstrusler som pandemier, antimikrobiel resistens og risici som følge af klimaforandringer. Det indebærer, at vi fremmer internationalt sundhedssamarbejde på tværs af sektorer og i et One Health-perspektiv³.

Mange sundhedsudfordringer kender ikke landegrænser. Infektionssygdomme kan sprede sig hurtigt, og verdenssamfundet står overfor en stigende risiko for nye udbrud. Samtidig udgør antimikrobiel resistens (AMR) en alvorlig trussel mod global sundhed, økonomi og sikkerhed.

Grænseoverskridende sundhedstrusler spænder fra naturlige sygdomsudbrud og klimaforandringer til trusler som følge af det komplekse sikkerhedspolitiske landskab, krige og konflikter. Sundhedstruslerne påvirker ofte hinanden, hvilket kan medføre mere komplicerede hændelsesforløb og et større behov for international koordination.

Forebyggelse og håndtering af globale sundhedstrusler forudsætter et tæt samarbejde i WHO, EU, Norden og NATO. Internationalt samarbejde er centralt for at sikre et robust sundhedsberedskab, forsynings-sikkerhed og vores evne til at håndtere fremtidens sundhedstrusler i Danmark.

Et styrket globalt sundhedsberedskab

Et robust globalt sundhedsberedskab skal bidrage til at afbøde konsekvenserne af sundhedstrusler og styrke sundhedssikkerheden. Indenrigs- og Sundhedsministeriets internationale arbejde bidrager også til at beskytte sundheden i Danmark, herunder patientbehandling, når forsynings-sikkerheden udfordres. Fokus er både på akutte indsatser ved kriser og på behovet for langsigtede løsninger.

WHO spiller en ledende rolle i det globale sundhedsberedskab, bl.a. ved at koordinere indsatsen mod konkrete sundhedstrusler som f.eks. pandemier og regionale sygdomsudbrud. Ved at deltage i politiske og operationelle initiativer i WHO fremmer Indenrigs- og Sundhedsministeriet løsninger, der både understøtter danske interesser og sikrer relevante globale strategier.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet bidrager bl.a. til at udvikle og implementere det internationale sundhedsregulativ (IHR). Regulativet udgør fundamentet for det globale samarbejde om at forebygge, kontrollere og reagere på international spredning af sygdomme og samtidig sikre, at der ikke etableres unødvendige hindringer for international trafik og handel.

Covid-19 pandemien udstillede skrøbeligheden af det globale pandemiberedskab. Effektiv og hurtig deling af information er afgørende for at opdage og håndtere smitsomme sygdomme. Danmark har etableret sig som en international frontløber ved at sikre tæt samarbejde mellem humane og veterinære beredskaber, hvilket sikrer en unik ekspertise og praksis. One Health-perspektivet giver særligt gode muligheder for at opdage ændrede sygdomsbilleder i opløbet, også når de går på tværs af mennesker og dyr.

3. One Health-perspektivet er en forståelse af, at menneskers, dyrs og miljøets sundhed er sammenhængende og indbyrdes afhængige. Mange nye infektioner opstår fra sygdomsfremkaldende mikroorganismer, der kan overføres mellem dyr og mennesker, og derfor skal den globale indsats bygge på samarbejde og tværfaglige tilgange.

CASE

Pandemiaftale

Indenrigs- og Sundhedsministeriet deltager i arbejdet med en international pandemiaftale. Den skal bidrage til at sætte politisk retning, styrke det multilaterale samarbejde på sundhedsområdet, særligt i forhold til forebyggelse, håndtering og bekæmpelse af grænseoverskridende sundhedstrusler, samt mobilisere ressourcer til et område, hvor der er behov for en styrket og mere koordineret global indsats. Sammen med EU arbejder Danmark for et forpligtende multilateralt samarbejde om pandemiforebyggelse, -beredskab og -respons for at sikre, at alle verdens lande er bedre rustede overfor fremtidige pandemier.

Skrøbelige forsyningskæder

Covid-19 pandemien viste, hvor skrøbelige de globale forsyningskæder er. Derfor bidrager Indenrigs- og Sundhedsministeriet aktivt til EU's indsats for at styrke forsyningssikkerheden, diversificere lægemiddelproduktion, opbygge lagre af kritiske lægemidler og sikre adgang til kritiske lægemidler og medicinsk udstyr.

CASE

Dansk-indisk partnerskab styrker sundhedssikkerheden

Siden 2024 har Indenrigs- og Sundhedsministeriet samarbejdet med Indien om at styrke sundhedsberedskabet gennem et Strategisk Sektorsamarbejde (SSC). Indien står over for store udfordringer med smitsomme sygdomme og AMR. Statens Serum Institut bidrager med ekspertise i bl.a. bioinformatik, der forbedrer sygdomsovervågning og muliggør, at myndighederne hurtigere kan identificere smitekilder og øge chancen for at stoppe et udbrud.

Samarbejdet giver Indien adgang til dansk ekspertise og styrker landets sundhedsinfrastruktur. Samtidig skaber samarbejdet interesse for danske sundhedsløsninger og åbner kommercielle muligheder på det voksende indiske marked. Foruden AMR og sundhedsberedskab fokuserer samarbejdet på adgang til sikker medicin gennem forbedret lægemiddelregulering.

Forordningen om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler opstiller rammerne for en mere koordineret sundhedsberedskabsplanlægning og -indsats. Denne koordination finder sted i regi af EU's Health Security Committee med bistand fra bl.a. Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC). Endvidere har Kommissionen med oprettelsen af Health Emergency preparedness and Response Authority (HERA) samlet en række opgaver vedr. forebyggelse, overvågning og håndtering af sundhedskriser. Indenrigs- og Sundhedsministeriet bidrager til EU-arbejdet og sikrer, at disse initiativer udvikles i tæt dialog med medlemslandene for at afspejle nationale behov.

De nordiske lande er tæt forbundne og har et etableret samarbejde om sundhedsberedskab, som muliggør en hurtig og koordineret indsats. Indenrigs- og Sundhedsministeriet engagerer sig i at udvikle samarbejdet, bl.a. i relation til planlægning og håndtering af kriser og katastrofer, forsyning af lægemidler og medicinsk udstyr og en stærkere inddragelse af de baltiske lande i arbejdet.

Endelig prioriterer Indenrigs- og Sundhedsministeriet samarbejdet med Ukraine. Det sker i form af sektorpartnerskaber og gennem medicinsk evakuering af ukrainske patienter, som kan blive behandlet i det danske sundhedsvæsen.

Initiativer

Styrket europæisk infektionsberedskab gennem spildevandsovervågning og One Health

Vi bidrager til et stærkere europæisk infektionsberedskab og styrker Danmarks netværk i EU, så vi kan handle hurtigt i en fremtidig sundhedskrise. Vi koordinerer projektet EU-WISH, der har til formål at udvikle spildevandsovervågning som et supplement til traditionel sygdomsovervågning, samt OH4Surveillance, der styrker overvågning af zoonoser⁴ ud fra en One-Health tilgang.

Nordisk beredskab for kriser og katastrofer

Vi deltager i nordiske beredskabsgrupper som Svalbardgruppen og i formaliseret samarbejde om strålebeskyttelse og nuklear sikkerhed. Det styrker samarbejdet mellem de nordiske lande og sikrer en helhedsorienteret tilgang til krisehåndtering og beredskabsplanlægning for bl.a. naturkatastrofer, radioaktiv stråling, ulykker og terrorhandlinger.

Styrket internationalt samarbejde for at forbedre og effektivisere vaccineindsatsen

Vi styrker den faglige sparring på tværs af Norden og EU for at sikre effektiv vurdering af nye vacciner og forbedre implementeringen af de nationale vaccinationsprogrammer.

4. Zoonoser er sygdomme, som smitter mellem dyr og mennesker

Forberedelse til håndtering af nye sundhedstrusler

Det ændrede sikkerhedspolitiske billede introducerer nye trusler, herunder hybride hændelser og migrantstrømme. Det medfører nye, store opgaver for sundhedsvæsenene.

Derfor er et øget samarbejde med ligesindede lande vigtigt for at kunne nå de strategiske mål for det danske sundhedsvæsen. Indenrigs- og Sundhedsministeriet prioriterer derfor et tæt samarbejde i NATO, EU og blandt de nordiske lande samt i regi af FN's internationale atomenergiagentur (IAEA).

Gennem deltagelse i internationale netværk og forskningsprojekter kan vi i Danmark endvidere opbygge ekspertise om klimaforandringernes sundhedspåvirkning. Målet er at styrke forskningen og vidensgrundlaget, så myndighederne kan tilbyde rettidig og evidensbaseret rådgivning om, hvordan klimaforandringerne vil påvirke folkesundheden og beredskabet i sundhedssektoren. Danmark og danske organisationer råder over unikke data til at belyse disse udfordringer.

Initiativer

Samarbejde i NATO og EU om grænseoverskridende sundhedstrusler

Vi styrker samarbejdet om sundhedsberedskab i Nato og EU med fokus på civil-militært samarbejde og håndtering af massetilskadekomst. Vi deltager i EU's Health Security Committee (HSC) og bidrager til koordination mellem NATO og EU samt mellem medlemslandene om beredskabsplanlægning.

Øget viden om sammenhæng mellem klimaforandringer og folkesundhed

Gennem internationale netværk styrker vi vores forståelse af, hvordan klimaforandringer påvirker folkesundheden. Vi deltager i forskningsprojekter og samarbejder med internationale partnere for at styrke sundhedssystemernes beredskab overfor klimarelaterede sundhedsudfordringer.

AMR – en dansk mærkesag

Antimikrobiel resistens (AMR) udgør en betydelig trussel mod global sundhed og økonomi. AMR opstår, når bakterier, vira, svampe og parasitter udvikler resistens mod de lægemidler, der normalt bekæmper dem. Resistens spredtes over grænser, drevet af antibiotikaforbrug i mennesker, dyr og planter, og truer muligheden for at behandle infektioner.

Danmark har en stærk tradition for overvågning, forebyggelse og rationel brug af antibiotika. Gennem internationalt samarbejde kan vi dele danske erfaringer for at styrke indsatsen mod AMR og sikre effektive antimikrobielle lægemidler for fremtiden.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejder sammen med Udenrigsministeriet om at fastholde AMR på

den globale dagsorden i bl.a. WHO og deltager i EU-initiativer om styrket implementering af nationale handlingsplaner og infektionskontrol. Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Udenrigsministeriet bidrager samtidig til kapacitetsopbygning i lav- og mellemindkomstlande gennem strategisk sektorsamarbejde og støtte til International Centre for Antimicrobial Resistance (ICARS).

Med en ny national handlingsplan mod antimikrobiel resistens i sundhedssektoren vil Danmark styrke sit internationale engagement og samarbejde om antimikrobiel resistens. Arbejdet vil foregå i en lang række fora som WHO, EU's sundhedsberedskabsmyndighed, HERA, relevante EU-projekter samt bilateralt i regi af Indenrigs- og Sundhedsministeriets Strategiske Sektorsamarbejder (SSC).

CASE

Etablering af ICARS

For at styrke AMR-reducerende indsatser i lav- og mellemindkomstlande etablerede regeringen i 2018 International Centre for Antimicrobial Resistance (ICARS). ICARS bidrager til den globale indsats for at bekæmpe AMR ved at bistå lav- og mellemindkomstlande i at indføre evidensbaserede, kontekstspecifikke og omkostningseffektive indsatser mod AMR. ICARS arbejder på tværs af One Health-spektret, dvs. inden for landbrugs-, sundheds- og miljøsektoren. ICARS var i opstartsfasen forankret i Indenrigs- og Sundhedsministeriet og blev i 2022 en selvstændig organisation med en international bestyrelse.

Det høje globale resistensniveau betød, at AMR i 2019 forårsagede anslåede

1,27 mio. dødsfald

I 2050 forventes det tal at stige til over

10 mio. dødsfald

Initiativer

- ➔ **Europæisk rådgivning om antibiotikaresistens gennem nyt referencelaboratorium**
Vi vil i samarbejde med European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) rådgive EU-Kommissionen og medlemsstaterne om diagnostik, overvågning og afrapportering af antibiotikaresistens gennem det nyoprettede europæiske referencelaboratorium for AMR.
- ➔ **EU-samarbejde om nationale AMR-handleplaner**
Gennem EU-projektet JAMRAI-II arbejder vi for at styrke indsatsen mod AMR gennem en One Health-tilgang. Projektet fokuserer på udvikling af nationale handlingsplaner, antimikrobiel forvaltning, infektionsforebyggelse og -kontrol, overvågning og sikring af adgang til antibiotika.
- ➔ **Nordisk og europæisk indsats for sikker forsyning af antibiotika og kritiske lægemidler**
Vi arbejder for at styrke forsyningen af antibiotika og kritiske lægemidler gennem et nordisk samarbejde om en fælles indkøbsmodel. Vi deler erfaringerne med EU, hvor fokus på bedre indkøb vokser. Samtidig engagerer vi os i Kommissionens retsakt om kritiske lægemidler for at styrke Europas forsyningsikkerhed og produktionsevne.
- ➔ **High-level representative skal styrke Danmarks internationale AMR-indsats**
Vi udnævner en high-level representative til at repræsentere Danmark i internationale AMR-fora ud fra en One Health-tilgang. Repræsentanten skal fremme danske løsninger, påvirke den internationale debat og sikre, at Danmark forbliver en toneangivende pålidelig international partner.
- ➔ **Fortsat støtte til og fremme af ICARS' globale AMR-indsats**
Danmark tog i 2018 initiativ til at etablere ICARS for udvikle og implementere AMR-løsninger i lav- og mellemindkomstlande. Sammen med Udenrigsministeriet vil vi sikre organisationens økonomiske grundlag frem til 2030 og indtage en ledende rolle i at fremme ICARS internationalt.
- ➔ **DTU som WHO Collaborating Centre**
Danmark vil øge støtten til WHO's globale AMR-indsats gennem DTU Fødevareinstituttets rolle som WHO Collaborating Centre. Dermed kan vi understøtte WHO i at udføre kapacitetsopbyggende aktiviteter, udvikle retningslinjer og værktøjer, der understøtter implementeringen af avancerede gensekventeringsmetoder, forbedre kapaciteten på laboratorier verden over samt styrke overvågningen af AMR.

Sundhed og trivsel

MÅL 5.

At fremme sundhed og nedbringe ulighed i sundhed

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil fremme folkesundheden, lighed i sundhed og princippet om at prioritere de mest sårbare mennesker (leave no one behind).

MÅL 6.

At understøtte demokrati og menneskerettigheder på sundhedsområdet

Strategien tager afsæt i grundlæggende værdier om demokrati og menneskerettigheder, hvor vi på sundhedsområdet bl.a. står sammen i EU og med andre ligesindede om at fremme universel adgang til sundhed samt seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR).

I de seneste årtier har vi oplevet betydelige fremskridt inden for global sundhed. Børnedødeligheden er mere end halveret⁵, og den gennemsnitlige levealder er højere end nogensinde før⁶. Bag disse fremskridt skjuler sig dog store uligheder, både globalt og i Danmark.

Kroniske sygdomme som hjertekarsygdomme, kræft og diabetes forårsager globalt set omkring 75% af alle dødsfald. Heraf forekommer 80% i lav- og mellemindkomstlande. Den klassiske udviklingsbistand spiller fortsat en central rolle, men kan ikke stå alene. Lav- og mellemindkomstlande efterspørger i stigende grad ligeværdige partnerskaber, og her kan Indenrigs- og Sundhedsministeriet yde et vigtigt bidrag med udgangspunkt i danske erfaringer og løsninger og i tråd med regeringens udviklingspolitiske strategi og Afrikas århundrede-strategien.

Også inden for Danmarks grænser er der social og geografisk ulighed i sundhed. Let og lige adgang til sundhed er forudsætningen for, at vi kan adressere udfordringerne og opnå sundhed og trivsel for alle befolkningsgrupper. Det stiller krav til styrket forebyggelse og et sundhedsvæsen, som bygger på en stærk primær sektor, hvor sundhedsydelser er tilgængelige for alle.

Der er et stort potentiale i at samarbejde med og hente inspiration fra vores nordiske naboer. Samtidig er der behov for en målrettet international indsats, for at Danmark og resten af EU fremadrettet står bedre

rustet overfor særligt tobaks- og nikotinindustriens sundhedsskadelige kreativitet og nye tobaks- og nikotinprodukter.

Internationale erfaringer skal bidrage til en sundere befolkning i Danmark

Forebyggelse er en af nøglerne til at sikre flest mulige mennesker gode og sunde leveår. Vi har behov for en styrket forebyggelsesindsats, ikke mindst i forhold til tobaksrygning, som er den væsentligste forebyggelige kilde til sygdom og død i både Danmark⁷ og EU⁸. Samtidig har et stigende antal børn og unge udfordringer med mistrivsel eller overvægt, og uligheden i sundhed vokser på tværs af befolkningen.

Med aftale om Sundhedsreform 2024 er det besluttet, at Danmark skal have en Folkesundhedslov, som skal styrke den strukturelle forebyggelse i kommunerne. Det handler om at skabe samfundsmæssige rammer og vilkår, der fremmer et godt helbred, både fysisk og psykisk.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil indhente viden og inspiration fra lande, der står overfor lignende udfordringer og har erfaring med tilsvarende initiativer. I forhold til folkesundhed er det særligt relevant at erfaringsudveksle med de nordiske lande og målrettet indhente relevante erfaringer ift. f.eks. forebyggelse af overvægt.

5. <https://data.unicef.org/resources/levels-and-trends-in-child-mortality-2024/>

6. <https://population.un.org/wpp/>

7. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2023/Sygdomsbyrden-2023/Risikofaktorer-Sygdomsbyrden-2023.ashx>

8. https://health.ec.europa.eu/tobacco/overview_en

CASE

Inspiration fra Island i udviklingen af Fælles om Ungelivet

Fælles om Ungelivet er et nationalt program, der skal skabe en sundere alkohol- og rusmiddelkultur blandt unge i Danmark. Programmet er et partnerskab mellem Sundhedsstyrelsen, Trygfonden og 15 kommuner. Det bygger på islandske erfaringer, hvor systematiske indsatser har medført markante forbedringer med islandske unges alkohol- og øvrige rusmiddelbrug.

Sundhedsstyrelsen har trukket på de islandske erfaringer og arbejder systematisk med databaserede indsatser, at styrke beskyttende faktorer og at mobilisere voksne i unges nærmiljø.

I Europa ses en stigning i brugen af nye nikotinprodukter blandt børn og unge. Forebyggelsesindsatsen handler særligt om at forebygge, at børn og unge starter med at bruge de stærkt sundhedsskadelige produkter.

EU's tobakslvgivning står overfor en snarlig revision. Med forebyggelsesplanen fra 2023 blev der givet mandat til at arbejde for et fremtidssikret tobaksvare-direktiv, så Danmark og EU står bedre rustet overfor tobaks- og nikotinindustriens sundhedsskadelige nye produkter og markedsføring. Samtidig arbejder Indenrigs- og Sundhedsministeriet for, at hvert

medlemsland skal kunne gå længere end direktivet, herunder for at udfase tobaks- og nikotinprodukter.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet engagerer sig også i samarbejdet om WHO's rammekonvention på tobakskontrol (FCTC) med særligt fokus på at forebygge børn og unges forbrug af tobak. I den forbindelse arbejder vi også for et større globalt fokus på børn og unges forbrug af nye nikotinprodukter, som ikke er omfattet af rammekonventionen i dag.

Initiativer

Ambitiøs EU-indsats mod tobak og nikotin

Vi arbejder for en strammere regulering af tobaks- og nikotinprodukter i den kommende revision af EU's tobaksvaredirektiv. Vi vil sikre, at nye og ukendte produkter omfattes, samt at medlemslandene får mulighed for at gå videre end direktivet, herunder med henblik på udfasning af tobaks- og nikotinprodukter for at beskytte folkesundheden.

Nordisk samarbejde om forebyggelse af tobaks- og nikotinbrug blandt børn og unge

Vi anvender de nordiske landes forskellige erfaringer og tilgange til forebyggelse af tobaks- og nikotinbrug blandt børn og unge, og vi mødes bl.a. til vores årlige nordiske tobaks- og nikotinetværksmøde. Samarbejdet gør både Danmark og de andre nordiske lande bedre rustede til at håndtere industriens markedsføringsindsatser.

Danmarks nye folkesundhedslov skal bygge på inspiration fra Norge

I "Aftale om sundhedsreform" fra 2024 indgår, at der skal indføres en folkesundhedslov fra 2027, som har til formål at styrke folkesundheden og mindske ulighed i sundhed. Loven udarbejdes med inspiration fra bl.a. Norge, der har haft en folkesundhedslov siden 2012.

Styrkelse af lokale sundhedssystemer i lav- og mellemindkomstlande

Mange udviklingslande oplever en stigende forekomst af ikke-smitsomme sygdomme. Samtidig udgør infektionssygdomme fortsat en stor udfordring. Det kræver en omstilling af sundhedsvæsenet, ny teknologi og nye kompetencer. Et svagt primært sundhedsvæsen overbelaster hospitalerne og gør det vanskeligt at håndtere komplekse sygdomsforløb. Særligt kvinder og piger møder i mange lande barrierer i adgangen til sundhedsydelser, herunder seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR).

Gennem strategisk sektorsamarbejde (SSC) har Indenrigs- og Sundhedsministeriet i tæt samarbejde med Udenrigsministeriet og danske ambassader igennem et årti arbejdet med kapacitetsopbygning i vores partnerlande. Danske erfaringer med bl.a. lægemiddelregulering, primær sundhed og kronikerindsatser er efterspurgt. Og der er stor international interesse for Danmarks langsigtede, tværsektorielle tilgang til psykiske lidelser og mental sundhed, som 10-årsplanen for psykiatri præsenterer.

Arbejdet har positioneret Danmark som inspiration for partnerlandenes sundhedsambitioner. Men potentialet er langt større. Med en strategisk rammeaftale med Udenrigsministeriet fra 2024 vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet benytte myndigheds-samarbejdet til at placere Danmark centralt i en fælles europæisk indsats. Samtidig vil vi engagere dansk erhvervsliv og fonde, så de kan drage fordel af den voksende interesse for danske løsninger og adgang til beslutningstagere. Målet er ligeværdige partnerskaber, der både styrker sundheden i vores partnerlande og fremmer danske interesser.

Det kræver en dyb forståelse for lokale forhold at omsætte danske erfaringer og løsninger til lokale behov. Indenrigs- og Sundhedsministeriets arbejde for at adressere sundhedsudfordringer i lav- og mellemindkomstlande bidrager derfor også til at styrke koncernens kompetencer og kapacitet til at arbejde internationalt.

CASE

Strategisk Sektorsamarbejde (SSC)

Siden 2015 har Indenrigs- og Sundhedsministeriet gennem peer-to-peer myndighedssamarbejde bidraget til kapacitetsopbygning i partnerlandes sundhedssektorer. Samarbejdet bygger på ligeværdige partnerskaber og har tre formål:

1. Styrke adgangen til sundhedsydelser i partnerlandene gennem kapacitetsopbygning inden for følgende fokusområder:
  - a. Sammenhængende og effektive sundhedsydelser af høj kvalitet for kroniske sygdomme
  - b. Regulering af lægemidler og medicinsk udstyr
  - c. Bekæmpelse af sundhedstrusler fra smitsomme sygdomme og antibiotika-resistente bakterier
2. Styrke de bilaterale relationer
3. Bane vej for danske kommercielle løsninger på længere sigt

Arbejdet finansieres af udviklingsbistanden og er en del af Danmarks udviklingspolitiske strategi.

CASE

Dansk-brasiliansk samarbejde styrker sundhedssektoren og skaber markedsmuligheder

Siden 2016 har Indenrigs- og Sundhedsministeriet gennem Strategisk Sektor-samarbejde (SSC) bidraget til digitaliseringen af Brasiliens sundhedssektor og effektiviseringen af landets lægemiddelgodkendelser. Sundhedsdatastyrelsen har bidraget til udviklingen af Brasiliens digitale sundhedsstrategi (2020-2028), hvilket har skabt mere sammenhængende behandling og øget brug af sundhedsdata til forskning. Samtidig har Lægemiddelstyrelsen bistået den brasilianske lægemiddelmyndighed med at halvere efterslæbet på lægemiddelgodkendelser og fordoblet antallet af godkendte produkter.

Samarbejdet har styrket Brasiliens sundhedssystem og forbedret markedsvilkårene for danske virksomheder inden for digital sundhed og life science, hvor øget regulatorisk gennemsigtighed og bedre digital infrastruktur skaber nye muligheder. Dette viser, hvordan Indenrigs- og Sundhedsministeriets strategiske sektor-samarbejde skaber varige resultater både for sundhedssystemer og erhvervsliv.

Initiativer

Det strategiske sektorsamarbejde (SSC) skal være en katalysator for dansk og europæisk engagement i vores partnerlande

Vi arbejder strategisk med outreach og kommunikation for at styrke synergier med EU-Kommissionens og andre medlemslandes indsatser i vores SSC-partnerlande. Vi ønsker samtidig at engagere flere danske aktører og sikre et stærkt og bæredygtigt dansk aftryk i vores partnerlande.

Styrket vaccineudvikling og kapacitetsopbygning gennem partnerskaber

Vi samarbejder med forskningsinstitutioner, fonde og sundhedsmyndigheder om udvikling af nye vacciner mod bl.a. tuberkulose og malaria. Gennem disse partnerskaber styrker vi kapaciteten i Afrika, bidrager til bedre sundhedsbeskyttelse og understøtter bæredygtige løsninger for fremtidens sygdomsbekæmpelse.

Et stærkt WHO

WHO spiller en central rolle i forhold til at fastsætte internationale normer og standarder på sundhedsområdet og rådgive medlemslande i at udvikle deres sundhedssystemer. Dermed driver WHO en global udvikling mod mere robuste sundhedssystemer baseret på et stærkt primært sundhedsvæsen og universel sundhedsdækning (UHC).

I en verden under forandring kan opbakningen til WHO ikke tages for givet. Der er risiko for, at årtiers fremdrift i global sundhed tabes på gulvet som følge af geopolitisk og ideologisk fragmentering. En robust og velfungerende organisation er afgørende for at fastholde global konsensus om bl.a. sundhedssikkerhed, piger og kvinders sundhed, monitorering af sygdomsudbrud og håndtering af misinformation.

Derfor arbejder Indenrigs- og Sundhedsministeriet aktivt for at bidrage til WHO's arbejde og sætte retning for organisationens prioriteter og faglige fokus. Der er bl.a. behov for en stærk dansk stemme på centrale dagsordener som sundhedssikkerhed og AMR, primær sundhed, håndtering af kronisk sygdom og fremme af mental sundhed. Opgaven varetages i tæt samarbejde med Udenrigsministeriet.

Gennem samarbejde i WHO og med andre internationale aktører bidrager Indenrigs- og Sundhedsministeriet til at udvikle globale sundhedsstrategier og sikrer, at danske erfaringer og løsninger integreres i den internationale indsats.

Retten til sundhed

Demokrati, frihed og menneskerettigheder er centrale værdier i Danmarks internationale samarbejde. Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejder for at fremme universelle sundhedsrettigheder gennem internationale organisationer som EU og WHO og for at menneskerettighederne respekteres på sundhedsområdet i Danmark.

Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) er en prioritet, herunder adgang til seksualundervisning, moderne former for prævention og sikker abort. Danmark samarbejder med ligesindede lande om at imødegå et stigende pres for at svække disse rettigheder og om at styrke WHO's indsats mod seksuel udnyttelse, misbrug og chikane.

Endelig deltager Indenrigs- og Sundhedsministeriet i tværministerielt arbejde om at sikre, at menneskerettighederne overholdes i Danmark, herunder ved at understøtte rapportering og eksaminationer i FN og Europarådet, som bidrager til at identificere forbedringsmuligheder på sundhedsområdet i Danmark.

Initiativer

Styrkelse af WHO's lederskab og finansielle bæredygtighed

Vi arbejder for at konsolidere WHO som den førende globale sundhedsorganisation. Vi bidrager til at forstærke WHO's kernefunktioner, sikre en bæredygtig finansiering og effektivisere beslutningsprocesser. Derudover deltager vi aktivt i WHO's styrende organer og fremmer samarbejde med ikke-statslige aktører for at styrke organisationens normative rolle.

Intensiveret samarbejde med WHO's regionalkontor i København

Vi intensiverer samarbejdet med WHO's Europæiske Regionalkontor i København for at fremme fælles sundhedsmål. Vi involverer relevante aktører i en stærk faglig dialog og bidrager derved til at udvikle og implementere effektive sundhedsstrategier i Danmark og Europa.

Udmøntning og opfølgning

Med denne strategi sætter vi en klar retning for Indenrigs- og Sundhedsministeriets samlede internationale engagement. Strategien tager afsæt i en fælles vision om at fastholde og styrke Danmarks globale anerkendelse som sundhedsnation, samtidig med at vi gør brug af vores internationale indflydelse til at skabe bæredygtige løsninger og sikre de bedst mulige rammer for danskernes sundhed.

Det kræver en vedholdende indsats at sikre, at strategiens vision og mål udmøntes i praksis. Det vil kræve løbende evaluering, koordination og prioritering på tværs af ministerområdet. Derfor nedsætter vi en styregruppe for internationalt samarbejde på tværs af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Det må forventes, at der i strategiperioden vil opstå nye internationale muligheder, men også at eksisterende indsatser afsluttes eller mister relevans. For at sikre, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet engagerer sig i de rette fora og initiativer ift. strategiens mål, skal styregruppen løbende tage stilling til nye mulighedsrelevans og mulige konsekvenser. Styregruppen vil ligeledes kunne drøfte forslag til nedprioritering af internationale indsatser, som ikke vurderes at bidrage tilstrækkeligt til realiseringen af strategiens mål. Styregruppen vil i den forbindelse have fokus på tværgående indsatser, indsatser af særlig relevans i forhold til regeringens politiske prioriteter samt indsatser, der f.eks. på grund af de ressourcemæssige implikationer, vil påvirke koncernens samlede muligheder for at realisere strategien. Styregruppens mandat fastsættes i et kommissorium.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil desuden have fokus på samarbejde med andre ministerier og på at afsøge muligheder for samarbejde med private aktører og fonde, der kan bidrage til at indfri strategiens mål, f.eks. gennem konkrete projekter i Indenrigs- og Sundhedsministeriets partnerlande eller ved at bane vejen for private aktørers engagement i landene. For at sikre en koordineret tilgang vil dette arbejde indgå i styregruppens strategiske drøftelser.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets internationale styregruppe vil årligt følge op på strategien for at vurdere fremdriften, justere tiltag efter behov og skabe læring, der kan styrke den strategiske indsats på både kort og lang sigt. Koncernledelsesforum med deltagelse af styrelsesdirektører og departementschef vil endvidere drøfte strategien midtvejs i udmøntningsperioden og vurdere, om der er behov for justeringer eller yderligere tiltag.

Initiativer

En verden i forandring

- Nye strategiske sektorsamarbejder med Ukraine, Tanzania og andre afrikanske lande
- Stærkt dansk engagement i EU's lovgivning og indsatser på sundhedsområdet
- Styrke sammenhængen mellem bilaterale og multilaterale indsatser

Fremtidens sundhedsvæsen

- Styrket dialog gennem Partnerskabsforum for International Sundhed og Life Science
- Strategisk markedsføring af danske løsninger i samarbejde med Healthcare Denmark
- Danmark skal sætte retningen for europæisk regulering af lægemidler og medicinsk udstyr
- Målrettet indsats for danske interesser i sundhedsdata, AI og digitalisering
- Danske erfaringer skal bidrage til Europas kommende life science strategi
- Styrket grøn omstillingsparathed inden for lægemidler og medicinsk udstyr

Sundhedssikkerhed for Danmark og verden

- Styrket europæisk infektionsberedskab gennem spildvandsovervågning og One Health
- Nordisk beredskab for kriser og katastrofer
- Styrket internationalt samarbejde for at forbedre og effektivisere vaccineindsatsen
- Samarbejde i NATO og EU om grænseoverskridende sundhedstrusler
- Øget viden om sammenhæng mellem klimaforandringer og folkesundhed
- Europæisk rådgivning om antibiotikaresistens gennem nyt referencelaboratorium
- EU-samarbejde om nationale AMR-handleplaner
- Nordisk og europæisk indsats for sikker forsyning af antibiotika og kritiske lægemidler
- High-level representative skal styrke Danmarks internationale AMR-indsats
- Fortsat støtte til og fremme af ICARS' globale AMR-indsats
- DTU som WHO Collaborating Centre

Sundhed og trivsel

- Ambitiøs EU-indsats mod tobak og nikotin
- Nordisk samarbejde om forebyggelse af tobaks- og nikotinbrug blandt børn og unge
- Danmarks nye folkesundhedslov skal bygge på inspiration fra Norge
- Det strategiske sektorsamarbejde (SSC) skal være en katalysator for dansk engagement og placere Danmark centralt i en fælles europæisk indsats i verden
- Styrket vaccineudvikling og kapacitetsopbygning gennem partnerskaber
- Styrkelse af WHO's lederskab og finansielle bæredygtighed
- Intensiveret samarbejde med WHO's regionalcenter i København

